

Vtriusque enim vis in eo posita est, ut ad alterum referatur. Sed hæc quidem in honore verfatæ, aut pecunia, aut salute, aut si quo vno nomine hæc omnia complecti possimus : & propter voluptatem suscipitur eam, quæ è lucro proficitur: illa autem in iis omnibus, in quibus vir bonus occupatus est.

CAPVT II.

Iustitias ergo plureis esse, aliãque quãdam præter vniuersam virtutis esse, perspicuũ est. quæ sit porro & qualis, est in eligendũ. Hæc igitur à nobis proposita est, iniuriæ distinctio, vnã esse, quæ cõtra leges infertur: alterã, quæ ab æquitate, seu æqualitate remota est : iteq̃ tunc esse vnũ legitimũ, quæle alterũ. Atq. ex ea quidẽ, quæ cõtra leges infertur, iniuria, superior iniustitia & orta & appellata est. Verũm quoniã non est idem iniquũ, seu inæquale, seu ab æquitate remotũ, quod plus, sed aliud ad aliud relatum, vt pars ad totum (quid quid enim plus est, iniquum seu inæquale est: sed non quicquid est iniquũ, plus est) quoniãque itidem iniquitas, & ea iniuria, quæ sit contra leges non sunt idem (nam quidquid iniquum est, contra leges committitur: sed non quicquid cõtra leges committitur, cõtinuò est iniquum) efficitur vt hæc iniuria. & hæc iniustitia, non sint eadem, atque illæ, sed ab illis differant, partiumque rationem ad tota obtineant. Hęc enim iniustitia totius iniustitiæ pars est: itẽmq. totius iustitiæ hæc iustitia. Itaque & de iustitia ea dicendum est, quæ generi subiecta est, & de iniustitia, quæ illius iniustitiæ pars est: eodẽque modo de iure atque iniuria. Eam igitur iustitiam, eãmq. iniustitiam, quæ in eodẽ atque virtus vniuersa vitiumq. vniuersum, ordine locatæ sunt, quarum altera totius virtutis, altera totius vitij vsus est cũ altero, prætermittamus. Ius quoq. & iniuria, quæ sunt his cõsentanea, quonam modo distinguenda & discernenda sint, non est obscurum. Nam pleraq. ferè iura legitima, ea officia sunt, quæ ab vniuersa virtute præscribuntur. Vnicuique enim virtuti conuenienter vivere lex iubet, & numquodque vitij se qui vetat. Causæ autem efficiẽtes virtutis vniuersæ sunt ea omnia iura legitima, quæ legibus de disciplina ad remp. vtili comprehensã, descripta, & constituta sunt. Sed de disciplina quidem cuiusque priuata, qua quis absolutè vir bonus est, vtrum sit prudentiæ ciuilis, an alius facultatis, præcipere, posterius erit disputandum. Non est enim fortassis idem, virum bonum esse, & bonum ciuem, in quouis administrandæ reipub. genere. Eius autem iustitiæ, quæ vt pars subiecta generi est, iurisque eius, quod ei consentaneum est, vnã species est, quæ in distributione vel honoris, vel pecuniæ, vel aliarum rerum, quæ inter eos diuidi possunt, qui eiusdẽ reipub. communione inter se coniuncti sunt, versatur: in his enim est, vt alter cum altero & æquum & iniquum consequatur.

Αἰμφορὸς γὰρ ἐν τῷ αὐτοῦ ἕτερον ἔχειται ἢ δυνάμει· ἀλλ' ἢ μὲν ἀπὸ τῆς αἰτίας ἢ ἀπὸ τῆς οὐσίας, ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου ἐνὶ οὐρανῷ ἀπὸ τῆς κέρδους ἢ δὲ, ἀπὸ τῆς αἰτίας ἀπὸ τῆς οὐσίας ἀπὸ τῆς αἰτίας.

Κεφάλαιον β.

Οὗτοι μὲν ἔν εἰσὶν αἱ δικαιοσύνη πλεονοῖς, καὶ ὅτι ὅστις τις καὶ ἕτερον παρὰ τὸ ὅλον ἀρετῶν, δὴλον. τίς δὲ καὶ ποία τις, ληπτόν. Διαιρέσει δὲ τὸ ἀδικον, τὸ, τε παρὰ νόμον καὶ τὸ αἴσιον τὸ δὲ δίκαιον, τὸ, τε νόμιμον καὶ τὸ ἔσον καὶ τὸ παρὰ νόμον ἢ παρὰ νόμον εἰρημῶν ἀδικία ὅτι. ἐπὶ δὲ τὸ αἴσιον καὶ τὸ παρὰ νόμον πλεονοῖς, οὐ ταύτων, ἀλλ' ἕτερον ὡς μέγας πρὸς ὅλον (τὸ μὲν πλεονοῖς ἀπὸ αἴσιον, τὸ δὲ αἴσιον οὐ πλεονοῖς, καὶ τὸ ἀδικον καὶ ἀδικία οὐ ταύτων, ἀλλ' ἕτερον ἐκείνων, τὰ μὲν ὡς μέρη, τὰ δὲ ὡς ὅλα· μέγας γὰρ αὐτὴ ἢ ἀδικία τῆς ὅλης ἀδικίας ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δικαιοσύνη τῆς δικαιοσύνης ὡς τε ἀπὸ τῆς ἐν μέρει ἀδικίας λεκτέον, καὶ τῆς δικαιοσύνης ὡς ταύτων. ἢ μὲν ἔν καὶ τὴν ὅλην ἀρετῶν τεταρτάτην δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν, ἢ μὲν τῆς ὅλης ἀρετῆς οὐσα καὶ ὡς πρὸς ἄλλον· ἢ δὲ τῆς κερδίας, ἀφ' ἧς καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἀδικον τὸ καὶ ταύτων, φανερόν ὡς διαιρέσειον. καὶ γὰρ τὰ πολλὰ τῶν νόμιμων τὰ δὲ τῆς ὅλης ἀρετῆς πορροτὰ τῶν μὲν ὅτι. καὶ δ' ἐκείνη γὰρ ἀρετῶν πορροτὰ τὰ πλεονοῖς, καὶ καὶ δ' ἐκείνη μορροτῶν καὶ ὡς ὅτι νόμος. τὰ δὲ πορροτῶν τῆς ὅλης ἀρετῆς, ὅτι τῶν νόμιμων ὅσα νομοδοτήται) ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τῆς ἀρετῆς τὸ κοινόν. ἀπὸ δὲ τῆς καὶ δ' ἐκείνων παρὰ δίκαιον καὶ δ' ἢ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ὅτι, πότερον τῆς πορροτῆς ὅτι ἢ ἕτερον, ὅτι πορροτῶν. ἢ γὰρ ἔσως ταύτων ἀπὸ ἀρετῆς ἢ καὶ πολιτῆ παρὰ τῆς καὶ δ' μέγας δικαιοσύνης καὶ τῆς καὶ δ' ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ἢ μὲν ὅτι εἶδος τὸ ἐπὶ διακομῆς πλεονοῖς, ἢ καὶ μέρη, ἢ τῆς ἄλλων ὅσα μέρη τῶν κοινῶν τῆς πολιτείας ἐν ταύτων.

F γὰρ ὅτι καὶ αἴσιον ἔχον, καὶ ἔσον ἕτερον ἢ ἕτερον.